

РОК ЗА РЕКЛАМАЦИЈУ 10 ДАНА

БРОЈ 8. НОВА ВАРОШ, 10. Мај 2022. ГОДИНЕ

Закон о пољопривреди и руралном развоју; члан13. став 5. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Сл.Гласник РС” , бр. 10/2013, 142/2014, 103/2015 ,101/2016, 67/2021 - др.закони и 114/2021); члан 6. Правилника о обрасцу и садржини програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политike руралног развоја и обрасцу извештаја о спровођењу мера пољопривредне политике

и политike руралног развоја и обрасцу извештаја о спровођењу мера пољопривредне политике и политike руралног развоја („Сл. Гласник РС”, бр. 24/15, 111/15,110/16, 16/18, 87/2019), Национални програм за пољопривреду за период 2018 - 2020. године (Службеном гласнику РС”, број 120/17 од 30. децембра 2017. године) , Статут општине Нова Варош („Сл. Лист Општине Нова Варош” бр. 04/2019) и Одлука о буџету општине Нова Варош за 2022. годину (Сл. Лист Општине Нова Варош бр. 27/2021 од 24.12.2021. године)

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА ОПШТИНУ НОВА ВАРОШ ЗА 2022. ГОДИНУ

I. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА

Анализа постојећег стања

Географске и административне карактеристике: Општина Нова Варош се налази у југозападном делу Србије и средишњем простору Златиборског округа. Географски положај $42^{\circ}26'32''$ северне географске ширине и $19^{\circ}16'12''$ географске дужине. Нова Варош се граничи са општинама Пријепоље, Прибој, Чајетина, Ариље, Ивањица и Сјеница. Она је оивичена планинским венцима: Златара, Голије, Јавора, Чемернице, Мучња, Муртенице и Златибора. Југозападну границу општине представља река Лим. Општина Нова Варош спада у изразито брдско-планинско подручје, са наглашеном и оштротом денивелацијом терена. Најнижа надморска висина је на обали Лима, око 436 метара, а највиша на Златару, Голо брдо 1626 метара. Њена средња надморска висина се креће око 1000 метара, а сам градско подручје се налази на 950 - 1050 метара надморске висине. Територија општине Нова Варош је "пресечена" на два, скоро једнака дела, језерима која су подигнута на реци Увац (Увачко, Златарско и Радоињскојезеро). Површина Општине Нова Варош износи $581,47 \text{ km}^2$. Подручје општине Нова Варош има умерено планинску климу због струјања ветрова са приморја, па због тога и изузетно квалитетан ваздух. Општина Нова Варош је општина у Златиборском округу у Србији. Површина територије: 581 km^2 . Представљена је са 33 насеља која чине 13 месних јединица (1 градска и 12 сеоских). Просечна густина насељености: 29 становника / km^2 .

Природни услови и животна средина: Рељеф: на територији ЛС заступљен је типични брдско-планински рељеф. Педологија: Доминантни типови земљишта: - Планинска црница - Скелетна земљишта- Колувијуми - Рендзине - Ранкери - Смонице - Гајњаче Клима: Нова Варош има умерену планинску климу, дозирану струјањима ветра са приморја, што ваздух чини изузетно квалитетним. Просечна годишња количина падавина 900 mm, средња годишња температура $8,5^{\circ}\text{C}$ у ваздуху се налази висок проценат кисеоника и озона који су условљени оваквим географским положајем. Влажност ваздуха је релативно мала, у односу на друга слична подручја. Златар је познат по клими коју одликује мешање утицаја медитеранске и планинске климе, разређен ваздух, низак ваздушни притисак, велики број сунчаних дана у години (преко 280 дана, односно 1951 часова). Хидографија: Окосница хидрографске мреже у нововарошком крају је река Увац, односно средњи ток ове реке, која је највећа притока Лима. Најважније десне притоке Увца су: Кладница, Бршевина, Тисовица, Марића река и Шупљица, а леве Вељушница и Злошица. На простору општине формирана су четири језера: Радоињско, Златарско, Сјеничко и Потпећко, која су изграђена за потребе хидроелектрана. Сва језера припадају лимском хидроенергетском систему, иако се само једно језеро (Потпећко) налази на Лиму, док су остала три на Увци. Укупне површине под шумом: 22.400 ha (38,6% од укупне површине општине).

Стање и трендови у руралном подручју

Демографске карактеристике и трендови: Општи демографски показатељи: Број становника: 16.638. Број домаћинстава: 5.903 Густина насељености: 29 становници /km² Промена броја становника 2011/2002: 16.638/19.982 (јако изражена депопулација становништва између два пописа - 16,7 %) Учешће становништва млађег од 15 година: 2.040. Учешће становништва старијег од 65 година: 3.394. Просечна старост: 44,8 м Индекс старења: 160,58 Без школске спреме: 691 Основно образовање: 3.586 Средње образовање: 6.626 Више и високо образовање: 1.399 Учешће пољопривредног у укупном становништву: 47,14 Носиоци (управници) газдинства: - 2.217 управника има само пољопривредно искуство стечено праксом, њих 37 има завршене курсеве из области пољопривреде. - Са пољопривредном средњом школом је 16 управника. Са средњом школом других смерова је знатно више -1.131. - 38 управника има пољопривредну вишу школу или факултет, док 188 има неку другу вишу школу или факултет. Извор података Попис пољопривреде из 2012. године.

Диверзификација руралне економије: Пољопривреда је према сачуваним историјским подацима била основна делатност људи на овим просторима а у модерно време представљала је један од главних замајаца развоја. И поред тога што је процес индустрелизације довео до великих миграција становништва са ових простора и смањио проценат становништва који зависи искључиво од пољопривреде, и даље је велики број становника општине који су посредно или непосредно везани за пољопривреду. Опште је познато да је највећи део терета у време економских санкција и економске кризе поднела пољопривреда. Изостанак улагања у основна средства довео је до тога да је просечна старост механизације у пољопривреди преко 20 година. Исти је случај и са засадима воћа и са основним стадима у сточарству који нису адекватно обнављани. Разлози за овакво стање у пољопривреди су и гашење и стечај земљорадничких задруга које су биле главни организатори и носиоци пољопривреднепроизводње. Имајући у виду везаност овдашњег становништва за земљу и домаћински однос према њој, као и отвореност за примену нових технологија производње, уз адекватну подршку државе и локалне заједнице, пољопривреда би требало у будућности да буде главни носилац развоја. Општина Нова Варош спада у ред најнеразвијенијих у Србији. Генерално гледано, постоји знатан потенцијал у туризму руралног подручја, који је само делимично искоришћен. Диверзификација активности на газдинствима неопходна је за запошљавање и одрживи развој руралних подручја, и њоме се може придонети бољем уравнотежењу регионалног развоја у економском и социјалном смислу. Према подацима Републичког завода за статистику из 2018. године запослених у сектору пољопривреде, шумарства и водопривреде је 61. Према подацима РСЗ из децембра 2020. године просечан број ноћења је био 11196 ноћења, а број газдинства регистрована за пружање услуга у сеоском туризму је 55. Из пописа пољопривреде 2012. године број рибњака на територији општине је 2.

Рурална инфраструктура: Развијена инфраструктура је један од основних предуслова квалитетног пословног окружења. Укупна дужина путева на територији Нове Вароши је 509 km. Број домаћинстава прикључен на водоводну мрежу је 3.560 док у сеоским срединама становници остварују приступ води за пиће преко интерних и сеоских водовода. Градска средина има изграђену канализациону мрежу док у руралним подручјима не постоји канализациона мрежа домаћинства прикључена на канализациону мрежу. На територији Општине Нова Варош се не врши пречишћавање отпадних вода. Услугу испоруке електричне енергије врши ЕД- Нова Варош и тренутно задовољава потребе корисника. На територији општине постоје 4 хидроцентrale и 3 мини хидроцентrale које врше производњу енергије. Из Пописа пољопривреде 2012. године на територији општине постоји 6 пошта и поштанске услуге добро функционишу, постоји добра корелација између броја поштанских испостава и броја становника. Стање телекомуникација је на задовољавајућем нивоу. Већи део територије је покрiven мобилном телефонијом и интернетом. Што се тиче објекта образовне инфраструктуре постоји 5 основних и 1 средња школа. Број становника на једног лекара је 536 а број корисника социјалне заштите 1.400.

Показатељи развоја пољопривреде

Пољопривредно земљиште: Према подацима са пописа пољопривреде из 2012. године укупна површина пољопривредног земљишта на територији општине Нова Варош износи 25.399 ха. Учешће КПЗ у укупној површини општине: 43%. Што се тиче педолошких карактеристика може се рећи да на

подручју општине Нова Варош има више типова земљишта. Према подацима из последњег пописа пољопривреде, површина коришћеног пољопривредног земљишта које се наводњава износи 149 хектара, при чему 223 пољопривредних газдинстава наводњавају коришћено пољопривредно земљиште (КПЗ). Према подацима Републичког геодетског завода - Катастра непокретности укупна површина пољопривредног земљишта у својини Републике Србије (државној својини) на територији ЈЛС: 5.231 ha 62 ar 21 m² се углавном ради оземљиштима лошијег квалитета и ниже бонитетне класе, на неатрактивним локацијама, на више стотина парцела у 12 Месних заједница. Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и паšњаци,остало: 21.535 ha. Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало: 3.864. Просечна величина поседа по газдинству:7 ha Површине под пољопривредним културама: - Кромпир 1.150 ha - Житарице 2.483 ha, од чега • Овас 733 ha • Пшеница и спелта 527 ha • Хељда 509 ha • Јечам 488 ha • Кукуруз 87 ha• Крмно биље 2.382, од чега • Мешавине трава 1.898 ha • Детелина 320 ha • Луцерка 118 ha • Силажни кукуутуз 33 ha • Легуминозе 5 ha (извор: Попис пољопривреде 2012. године).

Вишегодишњи засади: Воћњаци заузимају укупну површину од 1.178 ha. Од тога плантажних воћњака је 107ha, а екстензивних 1.072 ha . Највеће површине су под : Шљивом 825 ha, Јабуком 159 ha, Крушком 82 ha, Малином 37 ha. Задњих 20 година дошло је до повећања броја стабала и површина под шљивом. Задњих неколико година све веће интересовање пољопривредника за гајење малине.

Сточни фонд: У Стратегији Одрживог развоја Општине Нова Варош 2010-2020.године, пољопривреда и рурални развој су означени као приоритети развоја општине. Због брдско-планинског карактера терена, надморске висине, која је на већем делу територије општине преко 1.000m, сточарство је традиционално најзначајнија грана пољопривреде. Према подацима из централне ветеринарске базе - Управе за ветерину -Број говеда на територији општине је 9.010, од тога музних крава 5.652-Број оваца 8.568 -Број коза је 310 и сл. Економски најзначајнији сектор сточарства је говедарство, односно производња млека и млечних производа, а пре свега традиционалног златарског сира. Према статистици: •Говедарством се бави 1.180 ПГ (45% укупног броја ПГ)•Прерадом млека и млечних производа бави се 1.093 ПГ•Прерадом меса бави се 131 ПГ Према расном саставу доминира Домаће шарено говече, у типу сименталца, затим следи Сименталска раса, а у знатно мањем броју Холштајн-Фризијска, Монтафонска и Херефорд раса. Такође је регистровано свега пар примерака Буше, аутохтоне расе говеда која је некада доминирала овим просторима. Годишња производња млека на територији општине је око 15 милиона литара млека а годишње се на индивидуалним пољопривредним газдинствима произведе у просеку око 700 t златарског сира. Потенцијали за развој овчарства и козарства су изузетни, што због природних услова што због вековне традиције у овој грани сточарства. Међутим ти потенцијали нису ни издалека искоришћени, јер и ако се овчарством бави 253 ПГ, свега 20-так газдинстава има више од 30 овација. Годишња производња мёда на територији општине Нова Варош (шумски и ливадски мед) је око 34-40 тоне. Укупан број пчелињих друштава (кошница) у 2017.години је 4700.

Механизација, опрема и објекти: Стање пољопривредне механизације на територији општине Нова Варош идентично је стању на територији целе Републике, механизација је застарела, а просечна старост је око 30 година. Процес обнове застареле механизације и набавке нове механизације је спор.Крупну механизацију поседују већа газдинства. Опремљеност објекта за смештај стоке је врло неуједначен и зависи од степена специјализације и величине стада. Мали број пољопривредних газдинстава су током последње деценије имала значајне инвестиције у унапређење стандарда, изградњу и проширење постојећих капацитета. Ови објекти су технички добро опремљени и испуњавају захтеве предвиђене стандардима о добробити животиња. Према попису пољопривреде из 2012.године на територији наше општине има:Трактори-једноосовински: 431 Трактори -двоосовински: 1.128. Комбајни: 31. Објекти за смештај говеда: 2.376 Објекти за смештај свиња: 1.469 Објекти за смештајкокошака носиља: 1.680 Објекти за смештај остале стоке: 915 Кошеви за смештај кукуруза: 23 Амбари:898 Силоси: 4 Објекти за силажу: 32 Хладњаче, сушаре,стакленици и пластеници: 916.

Радна снага: Према подацима РСЗ из децембра 2021. године на територији општине Нова Варош, послује 93 привредних друштава и 589 предузетничких радњи. Од укупног броја, 34 привредна субјекта су са седиштем ван Нове Вароши - Дринско Лимске ХЕ, ЈП Србија шуме, Телеком, банке, осигуравајућа друштва, трговинске радње,... У општини Нова Варош присутна су 3 средња предузећа од којих је једно јавно предузеће - ЈП З.Септембар. Према подацима Националне службе за запошљавање - Филијале Пријепоље укупан број незапослених лица на територији општине Нова Варош у децембру 2021. године

је 1.531 лица (783 жена), што представља смањење незапослености за 4,22% у односу на исти период из 2020. године. У истом периоду 2018. године на евиденцији НСЗ налазило се 1.803 лица (од тога жена 930). Према подацима РЗС-а, стање 2021. године, у општини Нова Варош, је 2.869 запослених, што представља смањење од 3,95% у односу на годишњи просек запослених у 2020. години. Од тога је 1.757 лица запослено у у правним лицима (привредна друштва, предузећа, задруге, установе и друге организације) а 962 лица је запослено у приватном предузетништву (лица која самостално обављају делатност и запослени код њих), где је и остварен раст запослених. Просечна старост становника је 48 година. Сеоско становништво чини 47,14% укупног становништва општине. Најбројније становништво је између 45 и 64 године старосне доби.

Структура пољопривредних газдинстава: Укупан број сеоских домаћинстава, према Попису становништва из 2011. године је 2.875, а број РПГ према Попису пољопривреде из 2012. године је 3.627, који обрађују 3.627 ха земљишта. Према подацима Управе за трезор у 2021. години је било укупно 2.896 РПГ (2.888 регистрованих физичких лица и 8 правних лица). Просечна величина коришћеног пољопривредног земљишта по газдинству износи око 7 ha. Газдинства према величини коришћеног пољопривредног земљишта: До 2ha има 922 ПГ Од 2-5ha има 1.283 ПГ Од 5-10ha има 906 ПГ Од 10-20ha има 412 ПГ Од 20-50ha има 91 ПГ. Више од 50ha има 6 ПГ Газдинства према броју чланова: 1-2 члана има највећи број газдинстава 2.245 3-4 члана има 1.165 газдинстава 7 и више чланова имају 23 газдинства .Жена носиоца газдинства има 677, а мушкараца 2.921. (Попис пољопривреде 2012. година).

Производња пољопривредних производа: Постојећа повртарска и воћарска производња у општини служи да задовољи потребе домаћинстава. Тржишних вишкова има највише у воћарској производњи, а у повртарској то је у производњи кромпира. Пањијаци и ливаде су некултивисана земљишта која се екстензивно користе. Удео сточарске производње око 60%, а биљне око 40%. Према подацима Пописа пољопривреде 2012.године :Просечна производња млека 3.500 l/лактацији (краве). Процењена годишња производња млека око 17.000.000 литара, од чега се нешто више од половине прерађује у домаћинству, а остатак сировог млека се предаје млекарама. Просечни приноси најважнијих култура: - Хељда 1.000 kg/ha - Овас 3.000 kg/ha - Пшеница и спелта 3.500 kg/ha - Јечам 3.500 kg/ha - Кромпир 20.000 kg/ha - Шљиве 20.000 kg/ha - Јабука 30.000 kg/ha - Малина 10.000 kg/ha На територији ЈЛС регистрован је само један органски производњач, који се бави узгојем хељде и спелте на укупној површини од око 10 ha.

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника:Према подацима АПР тренутно су активна 10пољопривредних удружења: - Удружење сточара „Увачка река млека“ - Удружење производњача јагодичастог воћа „Златни брег“ - Удружење пчелара „Златарка“ - Удружење пољопривредних производњача „Златар натура“ - Удружење производњача хељде „Златарска хељда“ -Ловачко удружење „Козомор“ - Удружење грађана "Стари занати за ново доба" Нова Варош -Удружење производњача златарског сира „Златарски сир“ Комарани, Нова Варош - Удружење одгајивача оваца и коза „Китоња“ Бистрица- Удружење грађана „Бријач“ Нова Варош и 4 пољопривредне задруге: - 33 „Зеленика плус“ - 33 „Боровита главица“ - 33 "Белоглави суп" - 33 " Еко продукт“.

Трансфер знања и информација: ПССС „Ужице“ у оквиру својих редовних активности повремено организује семинаре/тренинге/обуке. Међутим, обзиром да стручњаци ПССС покривају целу територију Златиборског округа запажа се недостатак већег присуства стручњака на самим газдинствима. Према нашим искуствима далеко већи ефекат имају огледна поља и демонстрационе фарме у односу на класичне семинаре, предавања и радионице. Овакав вид обуке требао би у будућности да доминира у односу на досадашњу практику, јер пољопривредници у принципу прихватају само оне ствари које дају очигледне резултате.

Табела 5. Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне подршке, мера руралног развоја и посебних подстицаја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)	13.400.000,00
Планирана средства за директна плаћања	3.600.000,00
Планирана средства за кредитну подршку	500.000,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	8.900.000,00
Планирана средства за посебне подстицаје	400.000,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја	0,00
Пренете обавезе	0,00

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике: Регистрована пољопривредна газдинства - Чланови пољопривредних удружења - Чланови пољопривредних задруга - Незапослени са евиденције Националне службе за запошљавање - Маргинализоване групе, пре свега жене и млади у руралним подручјима. Подстицањем набавке квалитетних приплодних млечних и товних грла подстиче се повећање производње по грлу, и токроз узгој грла, чија је производња контролисана и која правилном селекцијом могу произвести грла вишег квалитета у односу на популацију. На овај начин унапређује се расни састав стада, чиме се стварају услови за ефикасну производњу, уз оптимизацију трошкова производње, како млека, тако и меса. Након спровођења овог програма очекивања су да ће пољопривредна газдинства повећати ефикасност и конкурентност на тржишту. На територији општине постоје добри услови за развој воћарства (малина, шљива, јабука...) и сточарства (говедарство, овчарство, пчеларства...). Овим путем општина жели да подстакне пољопривредне производијаче да се баве овим сектором пољопривреде и да се направи одређена база за развој и других грана пољопривреде за које постоје добри предуслови. Општина Нова Варош је предходних година за редом предвиђала буџетом значајна средства за подстицај пољопривреде и имала изузетно запажене резултате у виду повећања засада јагодастог воћа, повећање сточног фонда, повећање површине под системима за наводњавање и набака нове механизације. Сходно предходним програмима очекујемо још значајније резултате у пољопривреди.

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја: Информисање потенцијалних корисника о мерама које су дефинисане Програмом вршиће се путем: - Локалних штампаних медија - Локалне радио станице - Организовања трибина, радионица ... - Преко представника Савета Месних заједница - Званичног сајта општине Нова Варош. Такође све информације о условима конкурса заинтересовани ће моћи да добију у општинској управи Одељења за привреду и локални економски развој.

Мониторинг и евалуација: Општинска управа Нова Варош ће вршити праћење реализације програма, остварених резултата и ефективности спроведених мера. Одељење за привреду и ЛЕР ће проценити у којој мери су одређене мере испуниле очекивани ефекат. На основу анализе биће

направљен предлог за корекцију мера за наредну годину.

Водитељ мере подршке и корекције мера за наредну годину

II. ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2.1. Назив и шифра мере: 100.1 Регреси

2.1.1. Образложение: Сточарску производњу на подручју општине карактеришу честе осцилације, смањивања и повећавања сточног фонда. Ова производња је у директној вези са ратарском производњом тј. са могућношћу да се обезбеди кабаста сточна храна. Број грла појединих сточарских врста често осцилира пре свега због различитих тржишних услова. Од прерадних капацитета, на подручју општине, постоји више мањих млекара које могу да прераде 2-7000 литара млека дневно, док капацитета за месне прераде нема. На унапређењу и развоју сточног фонда општина Нова Варош је већ реализовала поделу 100 приплодних јуници сименталске расе увезених из Немачке. Међутим у циљу даљег унапређења расног састава предвиђена је мера Регресирања вештачког осемењавања грла семеном квалитетних бикова. Ова мера би требало да допринесе повећању продуктивности грла у наредном периоду, а тиме и повећање прихода самих домаћинстава. Општина нема донету Стратегију руралног развоја, а у Стратегији локалног одрживог развоја ова мера се помиње кроз приоритет: Сточни фонд је повећан уз измену расног састава, у оквиру којих су наведене следеће активности: Подршка вештачком осемењавању грла, Подршка уматичењу грла, Набавка висококвалитетних грла. Недовољан број квалитетних приплодних бикова одражава се директно на развој сточарства. Планирана инвестиција Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање) требало би да допринесе поправљању расног састава, квалитета и продуктивности грла на територији општине Нова Варош. Регресирањем за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање) остварује се поправљање расног састава говеда на територији општине у циљу повећања производње и квалитета млека и меса код комерцијалних производија. И у прошлој години општина Нова Варош је издвојила средства Програмом мера подршке пољопривредницима за ову меру што је наишло на опште одобравање код пољопривредника који се баве говедарском производњом. Побољшање расног састава у говедарској производњи ће директно утицати на побољшање квалитета и квантитета у говедарској производњи што ће у кратком временском периоду имати утицаја на економски статус пољопривредних газдинстава који се баве овим видом пољопривредне производње, а дугорочно социјалном исваком другом развоју руралне средине у односу на урбану средину.

2.1.2. Циљеви мере: Општи циљеви: -Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава; - Повећање производње, побољшање продуктивности и квалитета производа, смањење трошкова производње; - Раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта; - Усклађивање са правилима ЕУ, њеним стандардима, политикама и праксама. Специфични циљеви по секторима:Побољшање расног састава говеда; Контролисана репродукција говеда;

2.1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је комплементарна са Националним програмом за рурални развој. Општина Нова Варош води евиденцију о корисницима средстава тако да је немогуће да корисник користи средства по истом основу из локалног и националног програма.

2.1.4. Крајњи корисници: Физичка лица (укупљујући предузетнике) носиоци пољопривредних газдинстава регистрованих у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинстава са територије општине Нова Варош, који су на директан или индиректан начин повезани са пољопривредом и руралним развојем.

2.1.5. Економска одрживост: У оквиру Програма мера подршке за спровођење пољопривредне политike и политike руралног развоја општине Нова Варош, мере регреса за пољопривредна газдинства су мале вредности, тако да корисници нису у обавези да доставе Бизнис план.

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике: Корисник мора бити са територије општине Нова Вароша, регистрован у Националном регистру пољопривредних газдинстава, и мора бити у активном статусу за 2022. годину. - Мора имати измирене обавезе према Локалној пореској администрацији - Мора имати пријављене животиље у Ветринарској бази - Само услуге реализоване у току календарске 2022. године могу се сматрати прихватљивим за надокнаду трошкова.

2.1.7. Специфични критеријуми: Нема специфичних критеријума.

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.1.1	Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)

2.1.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	За ову меру нису предвиђени посебни критеријуми за избор корисника, планирано је да Конкурс буде отворен до утрошка средстава определених овим Програмом.		

2.1.10. Интензитет помоћи: У оквиру Конкурса који ће спровести Локална самоуправа, за ову меру планирано је да се по једном кориснику за регресирање вештачког осемењавања планиран повраћаја средстава у износу од 1.500,00 динара по грлу. Један корисник може добити за исто грло регрес само једном у току календарске године.

2.1.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број грла обухваћених програмом вештачког осемењавања
2	Укупан број подржаних пољопривредних газдинстава

2.1.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведена од стране органа локалне самоуправе. Локална самоуправа ће сваке године састављати годишњи Програм, као и индикативни budget сваке мере. Потенцијална пољопривредна газдинства биће обавештена о спровођењу ове мере кроз широку кампању информисања (локални медији, званични сајт општине). Подносиоци захтева за подстицаје једнога датума у оквиру Програма су у обавези да доставе комплетну тражену документацију органу локалне самоуправе. Достављени захтеви ће бити административно проверени од стране органа локалне самоуправе, у смислу комплетности, административне усаглашености, прихватљивости. Захтеви који испуњавају услове и прихватљиви су, биће финансијирани до висине средстава у складу са обавештењем за подношење захтева. Детаљне административне провере се спроводе пре одобравања захтева ради утврђивања да ли је потпуни, поднет на време и да ли су услови за одобравање захтева испуњени. За услуге вештачког осемењавања средства ће бити правдана на основу издатих рачуна од даваоца услуге о извршеним осемењавајима. На основу извештаја надлежне ветеринарске станице, Одељење за привреду и ЛЕР прегледа потврде о извршеном осемењавању по редоследу њиховог пристизања. Након обраде документације од стране органа локалне самоуправе, доноси се решење и средства ће бити одобрена корисницима који испуњавају услове. Мера ће се спроводити до утрошка средстава определених овим Програмом. Подношење захтева за регрес уз који се прилаже: - Фотокопију личне карте носиоца газдинства - Потврду о активном статусу пољопривредног газдинства (Управа за трезор) - Потврду из Ветеринарске станице о сточном фонду - Фотокопију картице наменског рачуна - Фотокопију картона вештачког осемењавања (Потврда из ветеринарске станице о извршеном осемењавању грла) - Уверење ЈЛС о измиреним обавезама на дан подношења захтева (Локална пореска администрација)

2.2. Назив и шифра мере: 100.2 Кредитна подршка

2.2.1. Образложение: Недостатак финансијских средстава је најчешћи узрок заостајања и екстензивног приступа пољопривредној производњи на територији општине. Често лимитирају агроеколшки услови, додатно повећавају трошкове производње, што још више отежава материјални положај пољопривредних газдинстава. Кредитна подршка код комерцијалних банака, оптерећена је додатним трошковима на име камате, али и компликованим процедурима одобравања кредита. У оваквој ситуацији мера

Суфинансирања камата за пољопривредне кредите представља значајну подршку газдинствима, што је потврђено и у претходној години, када је ова мера такође била на снази.

2.2.2. Циљеви мере: Општи циљеви: - Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава - Повећање производње, побољшање продуктивности и квалитета производа, смањење трошкова производње - Раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта - Усклађивање са правилима ЕУ, њеним стандардима, политикама и праксама. Специфични циљеви по секторима: - Повећање сточног фонда и побољшање расног састава стоке - Повећање механизованости пољопривредне производње - Увођење нових, савремених технологија производње

2.2.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво

2.2.4. Крајњи корисници: физичка лица (укупљујући предузетнике) са територије општине Нова Варош, који су на директан или индиректан начин повезани са пољопривредом и руралним развојем и имају регистровано пољопривредно газдинство.

2.2.5. Економска одрживост: У оквиру Програма мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Нова Варош, код мере Субвенционисања каматне стопе корисници нису у обавези да доставе Бизнис план, обзиром да приликом одобравања кредита банка процењује кредитну способност клијента и релевантност и одрживост пројекта којим конкурише за средства.

2.2.6. Општи критеријуми за кориснике: Корисник мора бити са територије општине Нова Варош, регистрован у Националном регистру пољопривредних газдинстава, и мора бити у активном статусу за 2022. годину. - Корисник за инвестицију за коју подноси захтев, не сме користи подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима; -Само услуге реализоване у току календарске 2022. године могу се сматрати прихватљивим за надокнаду трошкова.

2.2.7. Специфични критеријуми: Нема специфичних критеријума

2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.2.1	Суфинансирање камата за пољопривредне кредите

2.2.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	За ову меру нису предвиђени посебни критеријуми за избор корисника, планирано је да Конкурс буде отворен до утрошка средстава определених овим Програмом.	да	

2.2.10. Интензитет помоћи: За ову меру планирано је да Локална самоуправа Суфинансира камату за пољопривредне кредите у пуном износу.

2.2.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број подржаних пољопривредних газдинстава

2.2.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведена од стране органа локалне самоуправе. Локална самоуправа ће сваке године састављати годишњи Програм, као и индикативни budget за ову меру. Општина ће обавестити потенцијалне кориснике пољопривредних кредита кроз широку кампању информисања (локални медији, сајт општине). Општина објављује на свом званичном сајту Захтев

банкама за понуду за субвенционисане пољопривредне кредите. У захтеву се од заинтересованих банака између осталог тражи достављање јасно изражене ефективне каматне стопе за пољопривредне кредите. Након пристиглих понуда општинска комисија бира банку са најнижом ефективном каматном стопом. Са пословном банком која понуди најповољније услове Општина ће закључити уговор, са јасно дефинисаним правима и обавезама сваке од уговорних страна. Достављени захтеви пољопривредних газдинстава ће бити административно проверени од стране банке, у смислу комплетности, административне усаглашености, прихватљивости. Након прелиминарне позитивне оцене од стране банке, пре коначног одобрења средстава банка ће тражити сагласност Општине. Након одобрења захтева од стране Општине, банка ће клијенту исплатити укупан износ кредита. За услуге суфинансирања камате за пољопривредне кредите банка упућује захтев Општини, која уплаћује банци укупан износ камате (100%).

2.3. Назив и шифра мере: 101 Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава

2.3.1. Образложение: Анкетирањем пољопривредних производиоџача у брдско-планинским руралним срединама општине Нова Варош, утврдили смо да је техничко-технолошка недовољна опремљеност пољопривредног сектора, уз неодговарајућу инфраструктуру и негативне демографске трендове, најзначајнији «кочница» даљег развоја ових средина. То су очигледно и закључци Министарства пољопривреде и заштите животне средине које је Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014-2024. највећи део буџетских средстава управо наменила расту конкурентности. Инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава подржава мала и средња пољопривредна газдинства у циљу унапређења процеса производње, продуктивности, конкурентности као и технолошког оснособљавања газдинстава у складу са ЕУ стандардима, а све ради постизања веће економске ефикасности, веће оријентисаности ка тржишту и дугорочне одрживости. Преглед по секторима: Сектор: Млеко Сектором доминирају мали производиоџачи, одрживе и делимично одрживе фарме, док општи проблем представља низак ниво производње по крави, што доводи до непрофитабилног пословања производиоџача. 43% породичних газдинстава држи 1-2 музне краве, а 48% 3-9 грла што резултира ниским нивоом производње. Просечна млечност грла креће се испод 3.000 литара млека по лактацији, што је далеко испод генетских потенцијала висококвалитетних грла сименталске расе и домаћег шареног говечета у типу сименталца, које су доминантне расе на овом подручју. Такође, велики проблем представља начин складиштења и правилна дистрибуција течног и чврстог стајњака. Мера је чврсто утемељена у Стратегији одрживог развоја општине Нова Варош за период 2010-2020. годину, јер директно доприноси остварењу општих и посебних циљева који су дефинисани у Стратегији: Општи циљ 3.1. Пољопривредна производња је повећана, а носиоци развоја су конкурентни пољопривредни производиоџачи Специфични циљ 3.1.3. Савремене технологије се користе у производњи Планиране активности: Модернизација производње млека, кроз набавку нове опреме (расхладни уређаји, инокс посуде и сл.). Побољшање расног састава и начина складиштења и хлађења млека, као и развој производа са додатом вредношћу су начини на који се може побољшати конкурентност и квалитет производа. Сектор: Месо Сектор говедарства карактерише одсуство великих товних фарми и велики број релативно малих мешовитих фарми које производе млеко и месо. Прерадом меса бави се 131 пољопривредно газдинство. Просечан број грла говеда по газдинству је 2, укупан број свиња 4.05 и углавном се узгајају за сопствене потребе, са мањим тржишним вишковима. Овчарством се бави око 33% укупног броја газдинстава и просечан број грла на газдинствима је 11,5. Постојеће стање у сектору указује на пад сточарске производње. Сектором доминира велики број газдинстава са ниским интензитетом производње чији је циљ унапређење и побољшање квалитета сточарских производа, специјализација у производњи меса са фокусом на гајење пре свега говеда и оваца, као и побољшање продуктивности и конзистентности у производњи. Фарме које производе месо нису специјализоване, не користе правилно пашњаке и квалитет коришћене сточне хране није задовољавајући. Такође, неодговарајућа је технологија исхране као и услови смештаја животиња. Интервенције у оквиру ове мере ће бити усмерене на подршку сектору како би се задовољили национални прописи и како би се приближили стандардима ЕУ у области добробити животиња и животне средине. Сектор: Воће, грожђе и поврће Воћарска производња је углавном екстензивна и заснована на 1.178 ha, док плантажних воћњака има далеко мање, негде око 107 ha. Кључни проблем овог сектора је уситњеност поседа и неповољни агроколошки услови за интензивну воћарску производњу. Воћарством се бави 2.399 домаћинстава, углавном за сопствене потребе, уз мање тржишне вишкове шљиве, малине, јабуке и другог воћа. У

производњи поврћа доминира кромпир, који се узгаја на 1.150 ha, док се сво остало поврће гаји на око 150 ha. Ограничавајући природни услови, високи трошкови производње и немогућност утицаја на цене у ланцу доводе до ниског нивоа профита, а самим тим и до немогућности инвестирања у нове капаците. Низак степен образовања и стручне оспособљености ствара потешкоће када је реч о правилној употреби савремене опреме и коришћењу инпута, сортирању, паковању и складиштењу, примени савремених метода за наводњавање, што резултира проблемом у ланцу прераде воћа и поврћа обзиром да фабрике не добијају довољне количине високо квалитетних производа. Сектор: Остали усеви (житарице, уљарице, шећерна репа) Техничка опремљеност газдинства, односно механизација која се користи у ратарству је застарела, посебно у области заштите животнеспредине. Према попису пољопривреде у 2012. години, производњом житарица се баве скоро сва газдинства (2.897ПГ). У структури засејаних површина доминирају овас (733 ha), пшеница и крупник (527 ha), јечам (488 ha), раж (139 ha), хељдаи остала жита (527 ha) и кукуруз (87 ha). Крмно биље је засејано на 2.382 ha, што чини 38% укупне површине под ораницама. Често су приноси гајених култура испод републичког просека, што због ограничавајућих природних фактора што због неадекватних агротехничких мера. Један од лимитирајућих фактора повећања ратарске производње јесте и недостатак адекватних складишних капацитета. У складу са горе наведеним проблемима, постоји потреба да се мерама из овог сектора утиче на повећање приноса и побољшање агротехнологије, као и модернизацију складишних капацитета ратарских газдинстава. Сектор: Пчеларство Пчеларство представља малу, али изузетно атрактивну пољопривредну делатност, која последњих година почиње да се тржишно усмерава у правцу прихватања услова и стандарда ЕУ. Различите врсте меда које потичу са географског подручја Србије су високог квалитета. Најзначајније извозно тржиште за пчеларе општине Нова Варош су земље чланице ЕУ (пре свега Италија), затим земље ЦЕФТА споразума (пре свега Црна Гора и БиХ). Сектор: Аквакултура се обавља углавном у пастрмским рибњацима. Пастрмски рибњаци су лоцирани у брдско планинским крајевима, а шарански у равничарским. Потенцијал повећања производње пастрмки је ограничен ресурсима чистих водених токова.

2.3.2. Циљеви мере: Општи циљеви: 1. Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава; 2. Повећање производње, побољшање продуктивности и квалитета производа, смањење трошкова производње; 3. Унапређење техничко-технолошке опремљености; 4. Одрживо управљања ресурсима и заштите животне средине; 5. Раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта; 6. Усклађивање са правилима ЕУ, њеним стандардима, политикама и праксама. Специфични циљеви по секторима: Сектор: Млеко - Повећање броја грла висококвалитетних раса говеда, оваца, коза и сл.; - Унапређење расног састава грла; - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње млека путем циљаних инвестиција на малим и средњим газдинствима; - Повећање квалитета млека, нарочито у микробиолошком погледу (смањење броја бактерија и соматских ћелија), усвајање добре пољопривредне праксе; као и прилагођавање производа захтевима савременог тржишта; - Достицање стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине; - Унапређење производне инфраструктура и опреме. Сектор: Месо - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње меса на малим и средњим газдинствима (говеда, овце и крмаче/прасад); - Унапређење квалитета говеђег меса (систем крава-теле), оваца, коза и прасади у складу са националним ветерinarsким стандардима; - Достицање стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине; - Побољшање квалитета и конзистентности производње кроз инвестиције у опрему и објекте. Сектор: Воће, грожђе и поврће - Повећање површина под интензивним засадима; - Повећање наводњаваних површина системом кап по кап; - Повећање броја производоћача који се баве органском и и/или интегралном производњом воћа и поврћа, као и производа са заштићеним географским пореклом.

2.3.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је комплементарна са НПРР. Општина Нова Варош води службену евиденцију о корисницима средстава тако да је немогуће да корисник користи средства по истом основу из локалног и националног програма.

2.3.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере подстицаја јесу, физичка или правна лица носиоци пољопривредних газдинства регистрованих у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинстава, са подручја општине Нова Варош чија се пољопривредна имовина (земљиште, објекти и друге непокретности) налазе на подручју општине, који имају пребивалиште на територији општине Нова Варош.

2.3.5. Економска одрживост: Подносилац захтева, нема обавезу подношења бизнис плана обзиром да пољопривредна газдинства конкуришу за релативно мала средства. Носилац газдинства не сме да отуђи предмет инвестиције за коју је остварио подстицаје у року од три године од дана исплате подстицаја и дужан је да у том периоду предмет наменски користи.

2.3.6. Општи критеријуми за кориснике: Корисник мора бити са територије општине Нова Варош, регистрован у Националном регистру пољопривредних газдинстава, и мора бити у активном статусу за 2022. годину. - Корисник за инвестицију за коју подноси захтев, не сме користи подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима; -Само инвестиције реализоване у току календарске 2022. године могу се сматрати прихватљивим за надокнаду трошка. Наменски користи и не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од три година од дана набавке опреме, машина и механизације, односно изградње објекта - Има објекат који је предмет инвестиције уписан у Регистар објеката, односно Регистар одобрених објеката, у складу са законом којим се уређује ветеринарство

2.3.7. Специфични критеријуми: • Прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ 0- 100млечних крава; • У случају набавке нових машина и опреме за наводњавање прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ максимално 100 млечних крава; • У сектору производње воћа, грожђа, поврћа, хмеља и цвећа прихватљиви корисници треба да: • Прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која у свом власништву, односно у власништву члана РПГ имају: мање од 2 ха јагодичастог воћа и хмеља; односно мање од 5 ha другог воћа, односно 0,1- 50 ha цвећа, односно 0,2-100 ha винове лозе. • У случају подизања нових или обнављања постојећих (крчење и подизање) производних (са наслоном) и матичних засада воћака и винове лозе прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која на kraju инвестиције имају у свом власништву, односно у власништву члана РПГ: 0,1-50 ha јагодастих врста воћака и хмеља, 0,3-100 ha другог воћа, 0,2-100 ha винове лозе • Прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која на kraju инвестиције имају у свом власништву, односно у власништву члана РПГ мање од 0,5 ha пластеника или мање од 3 ha производње поврћа на отвореном простору. • Остали усеви (житарице, уљарице, шећерна репа) • Прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која имају у свом власништву, односно у власништву члана РПГ Пољопривредна газдинства која имају имају мање од 50 ха земљишта под осталим усевима. • За инвестиције за набавку машина и опреме за наводњавање прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која имају мање од 100 ха земљишта под осталим усевима. • Сектор пчеларства - У сектору пчеларства прихватљиви корисници треба да имају 1-500 кошница. За набавку возила и приколице за транспорт пчелињих друштава прихватљиви корисници треба да имају 20-100 кошница • У сектору аквакултуре (производње конзумне астрмке и шаранске рибе) нема специфичних критеријума прихватљивости.

2.3.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
101.1.3	Опрема за мужу, хлађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације
101.1.4	Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за прањење резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака
101.1.5	Машине и опрема за припрему сточне хране, за храњење и напајање животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну;
101.1.9	Машине за примарну обраду земљишта
101.1.10	Машине за допунску обраду земљишта
101.1.11	Машине за ђубрење земљишта
101.1.12	Машине за сетву
101.1.13	Машине за заштиту биља
101.1.14	Машине за убирање односно скидање усева
101.1.17	Машине и опрема за наводњавање усева
101.4.1	Подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) вишегодишњих засада воћака, хмеља и винове лозе
101.4.2	Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу
101.4.3	Подизање, набавка и опремање система противградне заштите у воћњацима и вишегодишњим засадима
101.6.1	Набавка нових пчелињих друштава
101.6.2	Набавка опреме за пчеларство
101.6.2	Набавка опреме за пчеларство
101.6.3	Набавка возила и приколица за транспорт пчелињих друштава

2.3.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	У оквиру Конкурса који ће спровести Локална самоуправа, за ову меру планирано је да по једном кориснику максимални износ повраћаја средстава буде 60% укупне вредности инвестиције, без ПДВ-а, у зависности од броја поднетих захтева. Укупан износ субвенције	да	

2.3.10. Интензитет помоћи: У оквиру Конкурса који ће спровести Локална самоуправа, за ову меру планирано је да по једном кориснику максимални износ повраћаја средстава буде 60% укупне вредности инвестиције, без ПДВ-а, у зависности од броја поднетих захтева. Максималан укупан износ субвенције по домаћинству је до 120.000,00 динара. Једно газдинство може конкурисати само са једном инвестицијом. За све инвестиције у оквиру ове мере повраћај је за 15% већи, уколико су носиоци газдинстава жене и млади (до 40 година старости).

2.3.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број подржаних пољопривредних газдинстава
2	Укупна инвестиција у материјална средства Број газдинстава која су модернизовала производњу Број грла обухваћених програмом вештачког осемењавања Укупан број подржаних пољопривредних газдинстава

2.3.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведена од стране органа локалне самоуправе. Локална самоуправа ће сваке године састављати годишњи Програм, као и индикативни буџет сваке мере и објавити Конкурс за пољопривредна газдинства. У конкурс ће бити наведени сви потребни услови за

подношење захтева, као и рокови за њихово подношење. У циљу информисања свих потенцијалних корисника биће спроведена широка кампања информисања (локални медији, сајт општине). Захтеви ће се подносити од стране корисника на обрасцима у складу са условима и потребном документацијом који ће бити дефинисани у обавештењу. Достављени захтеви ће бити административно проверени од стране органа локалне самоуправе, у смислу комплетности, административне усаглашености, прихватљивости. Сви захтеви који испуњавају услове и прихватљиви су, биће суфинансираны у истом проценту, уз изузетак захтева регистрованих пољопривредних газдинства чији су носиоци млади до 40 година старости и жене. За њих ће бити примењен принцип "позитивне дискриминације", тако да ће остварити повраћај средстава за 20% већи од осталих подносиоца захтева. Општи критеријуми за интензитет помоћи биће примењени за све захтеве, који испуњавају административне услове. Детаљне административне провере се спроводе пре одобравања захтева ради утврђивања да ли је потпун, поднет на време и да ли су услови за одобравање захтева испуњени. Захтеви који стигну комплетни, благовремено и у складу са условима Конкурса ће бити прегледани по редоследу њиховог пристизања. Прелиминарни списак свих одобрених захтева, као и износ додељених средстава биће објављен на сајту Општине до 60 дана, након затварања конкурса. Такође, на сајту ће бити објављена листа захтева који не испуњавају предвиђене критеријуме. Након протека рока за жалбе од 15 дана, од дана објављивања Прелиминарне ранг листе, које се упућују Општинском већу и разматрања од стране Већа биће објављена Коначна листа свих одобрених захтева. Средства за субвенције биће исплаћена на наменске текуће рачуне подносиоца захтева, на основу потписаног уговора између Општине и корисника средстава. Уз захтев прилаже се следећа документација: - потврда о активном статусу газдинства из 2022. године - уверење локалне пореске администрације о измиреним обавезама по основу локалних јавних прихода, - копија важеће личне карте, - копија картице наменског рачуна, - доказ о извршеном плаћању (Копија рачуна за набавку предметне инвестиције, извод или копија налога за плаћање оверени од стране банке, копија фискалног исечка, отпремница издата на име подносиоца захтева, копија гарантног листа)

2.4. Назив и шифра мере: 303 Подршка младима у руралним подручјима

2.4.1. Образложение: На територији општине Нова Варош, већ неколико деценија уназад су изражени негативни демографски трендови, који подразумевају смањење броја становника и старење популације. Ови негативни трендови су посебно изражени у руралним подручјима. Циљ ове мере је подршка младима у руралним срединама, за опстанак и унапређење економске активности њихових пољопривредних газдинства. Инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинства, чији су носиоци млади подржавају мала и средња пољопривредна газдинства у циљу унапређења процеса производње, продуктивности, конкурентности као и технолошког оснапобљавања газдинства у складу са ЕУ стандардима, а све ради постизања веће економске ефикасности, веће оријентисаности ка тржишту и дугорочне одрживости.

2.4.2. Циљеви мере: 1. Стабилност дохотка пољопривредних газдинства, чији су носиоци млади; 2. Повећање производње, побољшање продуктивности и квалитета производа, смањење трошкова производње; 3. Унапређење техничко-технолошке опремљености; 4. Одрживо управљање ресурсима и заштите животне средине; 5. Раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта; 6. Усклађивање са правилима ЕУ, њеним стандардима, политикама и праксама.

2.4.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је комплементарна са НПРР. Општина Нова Варош води службену евиденцију о корисницима средстава, тако да је немогуће да корисник користи средства по истом основу из локалног и националног програма.

2.4.4. Крајњи корисници: Физичка лица (млади до 40 година) са територије општине Нова Варош, који су на директан или индиректан начин повезани са пољопривредом и руралним развојем

2.4.5. Економска одрживост: Општина Нова Варош ће сарађивати са различитим фондацијама (Фондација "Ана и Владе Дивац" и др.) и донаторима, како би удруженим средствима у што већој мери подржали младе из руралних подручја општине.

2.4.6. Општи критеријуми за кориснике: - Корисник мора бити са територије општине Нова Вароша, регистрован у Националном регистру пољопривредних газдинстава, и мора бити у активном статусу за 2022. годину. - Корисник за инвестицију за коју подноси захтев, не сме користи подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима; - Само инвестиције реализоване у току календарске 2022. године могу се сматрати прихватљивим за надокнаду трошкова.

2.4.7. Специфични критеријуми: Сектор млека • Прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ 1 - 19 млечних крава; • У случају набавке нових машина и опреме за наводњавање прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ максимално 100 млечних крава; • У случају када се ради о набавци квалитетних приплодних грла, прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која на крају инвестиције поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ: 3-100 квалитетних приплодних грла говеда млечних раса, односно 10-300 квалитетних приплодних грла оваца/коза. Сектор меса • Прихватљиви корисници су они корисници који у Регистру објекта (у складу са Правилником о регистрацији, односно одобравању објекта за узгој, држање и промет животиња- Службени гласник РС, 36-2017) имају регистроване објекте са капацитетима за тов/узгој: мање од 20 јунади и/или мање од 150 грла приплодних оваца/коза и/или мање од 30 приплодних крмача и/или мање од 100 товљеника свиња у турнусу и/или од 1.000-3.999 бројлера у турнусу. • У случају када се ради о набавци квалитетних приплодних животиња прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која на крају инвестиције поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ: 3-100 грла квалитетних приплодних говеда товних раса, или 10-300 квалитетних приплодних грла оваца/коза, или 5-100 грла квалитетних приплодних крмача. • Сектор производње комзумни јаја нема специфичних критеријума прихватљивости У сектору производње воћа, грожђа, поврћа, хмеља и цвећа прихватљиви корисници треба да: • Прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која у свом власништву, односно у власништву члана РПГ имају: мање од 2 ха јагодичастог воћа и хмеља; односно мање од 5 ha другог воћа, односно 0,1- 50 ha цвећа, односно 0,2-100 ha винове лозе. • У случају подизања нових или обнављања постојећих (крчење и подизање) производних (са наслоном) и матичних засада воћака и винове лозе прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која на крају инвестиције имају у свом власништву, односно у власништву члана РПГ: 0,1-50 ha јагодастих врста воћака и хмеља, 0,3-100 ha другог воћа, 0,2-100 ha винове лозе • Прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која на крају инвестиције имају у свом власништву, односно у власништву члана РПГ мање од 0,5 ha пластеника или мање од 3 ha производње поврћа на отвореном простору Остали усеви (житарице, уљарице, шећерна репа) • Прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која имају у свом власништву, односно у власништву члана РПГ Пољопривредна газдинства која имају имају мање од 50 ха земљишта под осталим усевима. • За инвестиције за набавку машина и опреме за наводњавање прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која имају мање од 100 ха земљишта под осталим усевима. Сектор пчеларства • У сектору пчеларства прихватљиви корисници треба да имају 5-500 кошница. • У сектору аквакултуре (производње конзумне астрмке и щаранске рибе) нема специфичних критеријума прихватљивости Корисник мора испуњавати и остале специфичне критеријуме, које захтева фондација одн.донатор, који подржавају циљну групу, кроз заједничке програме и пројекте.

2.4.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
303.1	Почетна помоћ за покретање пословања за младе пољопривреднике и развој малих пољопривредних газдинстава

2.4.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	За ову меру нису предвиђени посебни критеријуми за избор корисника, планирано је да Конкурс буде отворен до утрошка средстава определених овим Програмом.	да	

2.4.10. Интензитет помоћи: Апсолутни износ који општина Нова Варош опредељује за ову меру је 500.000,00 динара.

2.4.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број подржаних пољопривредних газдинстава
2	Укупна инвестиција у материјална средства

2.4.12. Административна процедура: Општина Нова Варош потписује уговор са фондацијом "Ана и Владе Дивац" о заједничкој подршци младим пољопривредницима, ученицима средње пољопривредне школе. Ученици ће код фондације конкурисати са бизнис плановима за унапређење свог пољопривредног газдинства. Најбољи бизнис планови биће финансијски средствима које је општина уплатила фондацији за ове намене. Фондација спроводи јавну набавку за куповину опреме, за коју су конкурисали ученици, чији су бизнис планови најбоље рангирани. Фондација и Општина Нова Варош заједно предају опрему награђеним ученицима, који су у обавези да је користе у складу са бизнис планом и не смеју је отуђити најмање наредне 3 године.

2.5. Назив и шифра мере: 304 Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и на увођење и сертификација система безбедности и квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима

2.5.1. Образложење: Откуп примарних пољопривредних производа је надовољно регулисан, на подручју општине Нова Варош, због недостатка одговарајућих прерадних капацитета и функционалних земљорадничких задруга. Са друге стране и цене примарних производа су променљиве, а често и недовољне да покрију високе трошкове производње и ниске приносе. У оваквим околностима, као једно од решења намеће се потреба за подизање конкурентности, у смислу додавања вредности кроз прераду примарних пољопривредних производа. Да би се остварио овај циљ неопходно је пољопривредним газдинствима обезбедити да под што повољнијим условима набаве одговарајућу опрему за прераду својих производа.

2.5.2. Циљеви мере: Општи циљеви: 1. Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава; 2. Повећање производње, побољшање продуктивности и квалитета производа, смањење трошкова производње; 3. Унапређење техничко-технолошке опремљености; 4. Одрживо управљања ресурсима и заштите животне средине; 5. Раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта; 6. Усклађивање са правилима ЕУ, њеним стандардима, политикама и праксама. Специфични циљеви по секторима: Сектор: Млеко - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње млека путем циљаних инвестиција на малим и средњим газдинствима; - Повећање квалитета млека, нарочито у микробиолошком погледу (смањење броја бактерија и соматских ћелија), усвајање добре пољопривредне праксе, као и прилагођавање производа захтевима савременог тржишта; - Достицање стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине; - Унапређење производне инфраструктура и опреме. Сектор: Месо - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње меса и месних производа на малим и средњим газдинствима (говеда, овце и крмаче/прасад); - Достицање стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине; - Побољшање квалитета и конзистентности производње кроз инвестиције у опрему и објекте. Сектор: Воће, грожђе и поврће - Подизање вредности производа, кроз прераду примарних у финалне производе (воћни сокови, цемови, слатка, зимнице, сушено воће и поврће, вина, ракије, ликери и сл.) - Повећање броја производа који се баве органском и и или интегралном производњом воћа и поврћа, као и производа са заштићеним географским пореклом.

2.5.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је комплементарна са НПРР. Општина Нова Варош води службену евиденцију о корисницима средстава тако да је немогуће да корисник користи средства по истом основу из локалног и националног програма

2.5.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере подстицаја јесу, физичка лица носиоци

2.4.10. Интензитет помоћи: Апсолутни износ који општина Нова Варош опредељује за ову меру је 500.000,00 динара.

2.4.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број подржаних пољопривредних газдинстава
2	Укупна инвестиција у материјална средства

2.4.12. Административна процедура: Општина Нова Варош потписује уговор са фондацијом "Ана и Владе Дивац" о заједничкој подршци младим пољопривредницима, ученицима средње пољопривредне школе. Ученици ће код фондације конкурисати са бизнис плановима за унапређење свог пољопривредног газдинства. Најбољи бизнис планови биће финансијирани средствима које је општина уплатила фондацији за ове намене. Фондација спроводи јавну набавку за куповину опреме, за коју су конкурисали ученици, чији су бизнис планови најбоље рангирани. Фондација и Општина Нова Варош заједно предају опрему награђеним ученицима, који су у обавези да је користе у складу са бизнис планом и не смеју је отуђити најмање наредне 3 године.

2.5. Назив и шифра мере: 304 Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и на увођење и сертификација система безбедности и квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима

2.5.1. Образложение: Откуп примарних пољопривредних производа је надовољно регулисан, на подручју општине Нова Варош, због недостатка одговарајућих прерадних капацитета и функционалних земљорадничких задруга. Са друге стране и цене примарних производа су променљиве, а често и недовољне да покрију високе трошкове производње и ниске приносе. У оваквим околностима, као једно од решења намеће се потреба за подизање конкурентности, у смислу додавања вредности кроз прераду примарних пољопривредних производа. Да би се остварио овај циљ неопходно је пољопривредним газдинствима обезбедити да под што повољнијим условима набаве одговарајућу опрему за прераду својих производа.

2.5.2. Циљеви мере: Општи циљеви: 1. Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава; 2. Повећање производње, побољшање продуктивности и квалитета производа, смањење трошкова производње; 3. Унапређење техничко-технолошке опремљености; 4. Одрживо управљања ресурсима и заштите животне средине; 5. Раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта; 6. Усклађивање са правилима ЕУ, њеним стандардима, политикама и праксама. Специфични циљеви по секторима: Сектор: Млеко - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње млека путем циљаних инвестиција на малим и средњим газдинствима; - Повећање квалитета млека, нарочито у микробиолошком погледу (смањење броја бактерија и соматских ћелија), усвајање добре пољопривредне праксе, као и прилагођавање производа захтевима савременог тржишта; - Достицање стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине; - Унапређење производне инфраструктура и опреме. Сектор: Месо - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње меса и месних производа на малим и средњим газдинствима (говеда, овце и крмаче/прасад); - Достицање стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине; - Побољшање квалитета и конзистентности производње кроз инвестиције у опрему и објекте. Сектор: Воће, грожђе и поврће - Подизање вредности производа, кроз прераду примарних у финалне производе (воћни сокови, цемови, слатка, зимнице, сушено воће и поврће, вина, ракије, ликери и сл.) - Повећање броја производиоčача који се баве органском и и или интегралном производњом воћа и поврћа, као и производа са заштићеним географским пореклом.

2.5.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је комплементарна са НПРР. Општина Нова Варош води службену евиденцију о корисницима средстава тако да је немогуће да корисник користи средства по истом основу из локалног и националног програма

2.5.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере подстицаја јесу физичка лица носиоци

пољопривредних газдинства регистрованих у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинстава, са подручја општине Нова Варош чија се пољопривредна имовина (земљиште, објекти и друге непокретности) налазе на подручју општине, који имају пребивалиште на територији општине.

2.5.5. Економска одрживост: Подносилац захтева, нема обавезу подношења бизнис плана обзиром да пољопривредна газдинства конкуришу за релативно мала средства. Носилац газдинства не сме да отуђи предмет инвестиције за коју је остварио подстицаје у року од три година од дана исплате подстицаја и дужан је да у том периоду предмет наменски користи.

2.5.6. Општи критеријуми за кориснике: Корисник мора бити са територије општине Нова Варош, регистрован у Националном регистру пољопривредних газдинстава, и мора бити у активном статусу за 2022. годину. - Корисник за инвестицију за коју подноси захтев, не сме користи подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима; -Само инвестиције реализоване у току календарске 2022. године могу се сматрати прихватљивим за надокнаду трошкова.

2.5.7. Специфични критеријуми: Прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која у свом власништву, односно у власништву члана РПГ имају: мање од 2 ха јагодичастог воћа и хмельја; односно мање од 5 ha другог воћа, односно 0,1- 50 ha цвећа, односно 0,2-100 ha винове лозе. Прихватљиви корисници су пољопривредна газдинства која на крају инвестиције имају у свом власништву, односно у власништву члана РПГ мање од 0,5 ha пластеника или мање од 3 ha производње поврћа на отвореном простору.

2.5.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
304.5.1.1	Набавка опреме за узорковање, пријем, прераду, пуњење и паковање млека и производа од млека
304.5.3.1	Набавка опреме и уређаја за сушење воћа, поврћа и грожђа, као и њихових производа
304.5.3.5	Набавка опреме за производњу вина, ракија и других алкохолних пића, као и опреме за дегустационе сале
304.5.8.4	Набавка опреме за пријем воћа, поврћа и грожђа, као и прераду, пуњење и паковање њихових производа

2.5.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	За ову меру нису предвиђени посебни критеријуми за избор корисника, планирано је да Конкурс буде отворен до утрошка средстава определених овим Програмом.	да	
2	У оквиру Конкурса који ће спровести Локална самоуправа, за ову меру планирано је да по једном кориснику максимални износ повраћаја средстава буде 60% укупне вредности инвестиције, без ПДВ-а, у зависности од броја поднетих захтева.	да	

2.5.10. Интензитет помоћи: У оквиру Конкурса који ће спровести Локална самоуправа, за ову меру планирано је да се по једном кориснику максимални износ повраћаја средстава буде 60% укупне вредности инвестиције, без ПДВ-а, у зависности од броја поднетих захтева. Максималан износ повраћаја по домаћинству је 120.000,00 динара. Ако су носиоци пољопривредног газдинства жене и млади (до 40 година старости) повраћаја по домаћинству је за 15% већи.

2.5.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број подржаних пољопривредних газдинстава
2	Укупна инвестиција у материјална средства

2.5.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведена од стране органа локалне самоуправе. Локална самоуправа ће сваке године састављати годишњи Програм, као и индикативни буџет сваке мере и објавити Конкурс за пољопривредна газдинства. У конкурсу ће бити наведени сви потребни услови за подношење захтева, као и рокови за њихово подношење. У циљу информисања свих потенцијалних корисника биће спроведена широка кампања информисања (локални медији, сајт општине). Захтеви ће се подносити од стране корисника на обрасцима у складу са условима и потребном документацијом који ће бити дефинисани у обавештењу. Достављени захтеви ће бити административно проверени од стране органа локалне самоуправе, у смислу комплетности, административне усаглашености, прихватљивости. Сви захтеви који испуњавају услове и прихватљиви су, биће суфинансирани у истом проценту, уз изузетак захтева регистрованих пољопривредних газдинства чији су носиоци млади до 40 година старости и жене. За њих ће бити примењен принцип "позитивне дискриминације", тако да ће остварити повраћај средстава за 20% већи од осталих подносиоца захтева. Општи критеријуми за интензитет помоћи биће применjeni за све захтеве, који испуњавају административне услове. Детаљне административне провере се спроводе пре одобравања захтева ради утврђивања да ли је потпун, поднет на време и да ли су услови за одобравање захтева испуњени. Захтеви који стигну комплетни, благовремено и у складу са условима Конкурса ће бити прегледани по редоследу њиховог пристизања. Прељиминарни списак свих одобрених захтева, као и износ додељених средстава биће објављен на сајту Општине до 60 дана, након затварања конкурса. Такође, на сајту ће бити објављена листа захтева који не испуњавају предвиђене критеријуме. Након протека рока за жалбе од 15 дана, од дана објављивања Прељиминарне ранг листе, које се упућују Општинском већу и разматрања од стране Већа, биће објављена Коначна листа свих одобрених захтева. Средства за субвенције биће исплаћена на наменске текуће рачуне подносиоца захтева, на основу потписаног уговора између Општине и корисника представа. Уз захтев прилаже се следећа документација: - потврда о активном статусу газдинства из 2022. године - уверење локалне пререске администрације о измиреним обавезама по основу локалних јавних прихода - копија важеће личне карте, копија картице на наменског рачуна - доказ о извршеном плаћању (копија рачуна за набавку предметне инвестиције, извод или копија налога за плаћање оверени од стране банке, копија фискалног исечка) - отпремница издата на име подносиоца захтева - копија гарантног листа

2.6. Назив и шифра мере: 402 Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју

2.6.1. Образложење: Поред финансијских ограничења, недостатак савремених знања из области пољопривреде и руралног развоја је један од најзначајнијих фактора заостајања брдско-планинских руралних подручја. Посете сајмовима, изложбама, манифестацијама, учешће у студијским путовањима је начин да се знања и искуства пољопривредних производа унапреде, како би они постали конкурентнији на домаћем, а посебно иностраном тржишту. Општина Нова Варош организује редовне посете сајмовима (пољопривредни сајам у Новом Саду, сајам у Тополи, Ковачици) и изложбама.

2.6.2. Циљеви мере: Општи циљеви: 1. Раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта; 2. Усклађивање са правилима ЕУ, њеним стандардима, политикама и праксама. Специфични циљеви по секторима: Сектор: Млеко - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње млека путем циљаних инвестиција на малим и средњим газдинствима; - Достицање стандарда у области доброти и здравља животиња, хигијене заштите животне средине; Сектор: Месо - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње меса на малим и средњим газдинствима (говеда, овце и крмаче/прасад); Сектор: Воће, грожђе и поврће - Повећање броја производа који се баве органском и/или интегралном производњом воћа и поврћа, као и производа са заштићеним географским пореклом.

2.6.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Програм је усклађен са националним мерама пољопривреде

2.6.4. Крајњи корисници: Физичка лица са територије општине Нова Варош, носиоци или чланови регистрованих пољопривредних газдинстава, са активним статусом у 2022. години

2.6.5. Економска одрживост: Није примењива

2.6.6. Општи критеријуми за кориснике: Корисник услуге, носилац или члан регистрованог пољопривредног газдинства

2.6.7. Специфични критеријуми: Нема специфичних критеријума.

2.6.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
402.1	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања

2.6.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	За ову меру нису предвиђени посебни критеријуми за избор корисника, планирано је да Конкурс буде отворен до утрошка представа определених овим Програмом	да	

2.6.10. Интензитет помоћи: У оквиру Конкурса који ће спровести Локална самоуправа, за ову меру планирано је да се по једном кориснику максимални износ повраћаја представа буде до 100% укупне вредности инвестиције.

2.6.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број подржаних пољопривредних газдинстава

2.6.12. Административна процедура: Локална самоуправа ће кроз спровођење широке кампање информисања обавестити потенцијално заинтересована пољопривредна газдинства за учешће на сајмовима, изложбама, манифестацијам, студијским путовањима За учеснике ових манифестација Општина ће обезбедити средства за трошкове путовања, улазнице и сл.

III. ИДЕНТИФИКАЦИОНА КАРТА

Табела: Општи подаци и показатељи

Назив показатеља	Вредност, опис показатеља	Извор податка и година
ОПШТИ ПОДАЦИ		
Административни и географски положај		
Аутономна покрајина	/	рзс*
Регион	Регион Шумадије и Западне Србије	рзс*
Област	Златиборска област	рзс*
Град или општина	општина	рзс*
Површина	581 ha	рзс*
Број насеља	13	рзс*
Број катастарских општина	32	рзс*
Број подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП)	Сва насељена места на територији општине испуњавају бар један од критеријума наведених у Правилнику о подручјима са отежаним условима рада у пољопривреди	
Демографски показатељи		
Број становника	16638	рзс**
Број домаћинстава	5903	рзс*
Густина насељености (број становника/површина, km ²)	29	
Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 - 100)	16.638/19.982 (16,7%)	рзс**
- у руралним подручјима АП/ЈЛС	/	рзс**
Становништво млађе од 15 година (%)	2040	рзс**
Становништво старије од 65 година (%)	3394	рзс**
Просечна старост	48	рзс*
Индекс старења	160, 58	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем (%)		рзс*
Основно образовање (%)		рзс*
Средње образовање (%)		рзс*
Више и високо образовање (%)		рзс*
Пољопривредно становништво у укупном броју становника (%)		Процена
Природни услови		
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	Брдско-планински	Интерни
Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа	Планинска црница, Скелетна земљишта, Колувијум, Рендзине, Ранкери, Гајњаче, Смонице и сл.	Интерни
Клима (умерено-континентална, субпланинска ...)	Планинска и субпланинска	Интерни
Просечна количина падавина (mm)	900mm	Интерни
Средња годишња температура (oC)	8,5	Интерни

Хидрографија (површинске и подземне воде)	Окосница хидрографске мреже у нововарошком крају је река Увац, односно средњи ток ове реке, која је највећа притока Лима. Најважније десне притоке Јувца су: Кладница, Вршевина, Тисовица, Марића река и Шупљица, а леве Вељушница и Злошица. На простору општине формирана су четири језера: Радоињско, Златарско, Сјеничко и Потпећко, која су изграђена за потребе хидроелектрана. Сва језера припадају лимском хидроенергетском систему, иако се само једно језеро (Потпећко) налази на Лиму, док су остала три на Јувцу. Разлог за то је, што је Лим најважнија притока Дрине по дужини тока, по величини слива, простирају и могућностима коришћења водних снага.	Интерни
Површина под шумом (ha)	22.400 ha	рзс*
Површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС (%)	38,6%	рзс*
Пошумљене површине у претходној години (ha)	/	рзс*
Посечена дрвна маса (m3)	/	рзс*

ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ

Статије ресурса		
Укупан број пољопривредних газдинстава:	2896	рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	2896	Управа за трезор
- породична пољопривредна газдинства (%)	2888	
- правна лица и предузетници (%)	8	
Коришћено пољопривредно земљиште - КПЗ (ha)	25399 ha	рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС (%)	43 %	
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало(18) (ha, %)	21535 ha	рзс***
Жита, индустриско биље, поврће, крмно биље, остало(19) (ha, %)	3864 ha	рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству (ha)	7ha	рзс***
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом (ha)	0	Интерни
Обухваћеност земљишта неким видом удрживања (ha)	0	Интерни
Број пољопривредних газдинстава која наводњавају КПЗ	223	рзс***
Одводњавана површина КПЗ (ha)	0	Интерни
Наводњавана површина КПЗ (ha)	149 ha	рзс***
Површина пољопривредног земљишта у државној својини на територији АП(20) (ha)	/	Интерни
Површина пољопривредног земљишта у државној својини која се даје у закуп (ha):	1400 ha 49ari 54 m ²	Интерни
- физичка лица (%)	15ha 63 ari 39 m ²	Интерни
- правна лица (%)	0	Интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела (број)	Говеда 9.010, свиње 4.047, овце 8.568, козе 310, кошнице пчела 4.030	рзс***

Трактори, комбајни, прикључне машине (број)	-Трактори једноосовински 431 ком. - Трактори двоосовински 1.128 ком. - Комбајни 31 ком. -Прикључне машине 3.545 ком.	рзс**
Пољопривредни објекти (број)	2.376 објеката за смештај говеда -1.469 објеката за смештај свиња -1.680 објеката за смештај кокошака носиља -915 објеката за смештај остале стоке -23 коша за смештај кукуруза -898 амбара -4 силоса -32 објекта за силажу	рзс**
чч, сушаре, стакленици и пластеници (број)	-3 хладњача, 916 сушара, 487 пластеника	рзс**
Употреба минералног ћубрива, стајњака и средстава за заштиту биља (ha, број ПГ)	Минерална ћубрива 5.216 ha (2.457 ПГ) - Чврсти стајњак 3.567 ha (2.578 ПГ) - Течни стајњак и осока 347 ha (152 ПГ) - Средства за заштиту биља 1.662 ha (1.740 ПГ)	рзс**
Број чланова газдинства и стално запослених на газдинству:	9038	рзс**
(на породичном ПГ: на газдинству правног лица/предузетника) (ha)	На породичном ПГ 9038, на газдинству правног лица / предузетника - 0	рзс**
Годишње радне јединице (број)	16.268.400	рзс***
Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника (број)	-10 пољопривредних удружења -4 земљорадничке задруге	Интерни
Производња пољопривредних производа(количина):		
- биљна производња (t)	/	рзс**
- сточарска производња (t, lit, ком.)	/	Интерни
ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА		
<i>Рурална инфраструктура</i>		
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>		
Дужина путева(km)	509 km	рзс*
Поште и телефонски претплатници (број)	6 пошти	рзс*
<i>Водопривредна инфраструктура</i>		
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу (број)	3560	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу (број)	/	рзс*
Укупне испуштене отпадне воде (хиљ.m3)	/	рзс*
Пречишћене отпадне воде (хиљ.m3)	/	рзс*
<i>Енергетска инфраструктура</i>		
Производња и снабдевање електричном енергијом (број)	-4 хидроелектране -3 мини хидроелектране	Интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>		
Објекти образовне инфраструктуре (број)	- 5 основних школа - 1 средња школа	рзс*
Број становника на једног лекара	536	рзс*
Број корисника социјалне заштите	1400	рзс*
<i>Диверзификација руралне економије</i>		
Запослени у секторима пољопривреде, шумарства и водопривреде (број)	46	рзс* рзс***

Газдинства која обављају друге профитабилне активности(30) (број)	112 (сеоски туризам), 2 (рибњак)	рзс**
Туристи и просечан број ноћења туриста на територији АП/ЈЛС (број)	80.000	рзс*
Трансфер знања и информација		
Пољопривредна саветодавна стручна служба (да/не)	ПССС	Интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем (број)	50 домаћинстава се интензивно прате и још око 300 је обухваћено д	ПССС

Датум и место

М.П.

Потпис овлашћеног лица у АП/ЈЛС

ОВЛАШЋЕНО ЛИЦЕ У АП/ЈЛС - СЕОСКИ ТУРИЗАМ

САДРЖАЈ

1.	ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА ОПШТИНУ НОВА ВАРОШ ЗА 2022. ГОДИНУ	1
----	--	---

Издавач: Општина Нова Варош, Нова Варош Карађорђева 32

Одговорни уредник: Милка Радић